

Starost in delazmožnost.

Splošno naziranje veli, da človek v visoki starosti ni sposoben ustvarjalnega dela. To je zmotna, kakor hočemo dokazati z več primeri iz človeške zgodovine.

Hindenburg, nemški državni predsednik, je pravkar dopolnil 85. leto in je še čvrst pri najbolj odgovornem delu. Masaryk, čehoslovski državni predsednik, šteje 83 let in jaha še vsak dan svojega belca. Državni kancelar Marije Terezije Kaunitz je šel z 81. letom iz službe, a ne zaradi tega, ker bi bil že nesposoben za delo, temveč zavoljo tega, ker ni soglašal s politiko cesarja Franca. Franklin je bil od svojega 81. leta do smrti središče ameriške ustavotvorne skupščine, Wellington je še po 80. letu odločil s svojim svetom o najtežjih vprašanjih britske vojske, Götthe (nemški pesnik) je bil še s 83. letom čil stvaritelj. Katon (Rimljan) starejši se je z 80. letom pričel učiti grščine. Max Liebermann slika s 85. letom. Voltaire (Francoz) je napisal svojo zadnjo žalostno s 84. letom, a potem še nešteto drugih del. Goldoni je s 86. letom pričel pisati francoske šaloigre, Carlyle je bil borben do svoje smrti v 86. letu, Mom-

sen je napisal Rimsko državno pravo z 82. letom, potem še »Monumenta Germaniae«. Clemenceau (francoski državnik) je kazal še z 88. letom svojim nasprotnikom zobe, v isti starostni dobi je bil Auber še ravnatelj pariškega konservatorija.

Gladstonu je bilo 89 let, ko je še rohnel proti Turkom, japonski slikar Kokuzaj in Adolf v. Menzel sta slikala še z 90. letom.

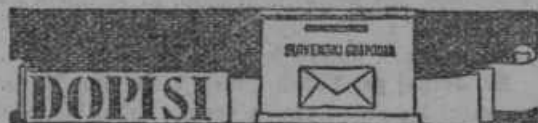
Michelangelu je bilo 89 let, ko je še vodil gradnjo cerkve sv. Petra, Aleksander v. Humboldt je imel 90 let, ko je še delal na svojem Kozmosu, Sofokles (starogrški pisatelj) je z 80. letom spisal Ojdiha, da dokaže svojo duševno čilost sinovom, ki so ga hoteli dati pod varstvo; Thomas Hobbes je pričel s 86. letom svojega Behemotha in ga je dovršil pet let pozneje.

Kardinal Fleury je ostavil z 88. letom državno krmilo, pesnik Huyghens je umrl 91leten kot tajnik oranijskega princa, Ranke je pričel s 85. letom svojo Svetovno zgodovino in jo je pisal 6 let. Cesarica Evgenija je s 94. letom uganjala politiko, dož Dondolo s 97. letom. Tizian (italijanski slikar) je s 97. letom slikal zaobljubljeno sliko Bitka pri Lepantu in potem še celo vrsto del.

tam mila zima in da je celi december sijalo ljubo solnce. Resnici na ljubo rečemo in pišemo, da tukaj pri nas je v resnici bolj tiha, žalostna in klaverna zima. Božjega solca že nismo videli od 4. decembra l. l. pa do 8. januarja t. l. in od 9. januarja pa do danes, ko to pišem tudi na. V letu 1932 je bilo pri nas rojenih 45, umrlo pa jih je 36, poročeni so bili 3 pari. Vsled hude denarne krize se pri nas slabo ženijo, nikdo se ne upa na porgo ženiti, tudi smrti se strašno hudo bojimo, ker nikdo bi nas ne bil rad na porgo pokopal. Le samo tisti nič ne odlagajo, kateri se imajo naroditi, ti ne gledajo na krizo, pridejo takorekoč brez vsakega cvenka in bankovca na svet. Za sv. birmo, ki bo pri nas dne 9. maja t. l., se že vse z velikim zanimanjem skrbno pripravlja. Dekleta že skrbno zbirajo prispevke za kinčanje, birmanci si že morajo prositi botre.

Fram. Dne 1. februarja je umrla 71letna vdova Elizabeta Bratuša. Veliko ljudi se je udeležilo lepega pogreba verne in skrbne matere, ki naj v miru počiva! Potrti rodbini naše sožalje!

Marenberg. Pomenimo se danes o važnejših dogodkih preteklega meseca v naši fari: Sejem je bil samo eden. Na ta sejem, ki mu pravijo »na jaštang« in je vedno tretji pondeljek po novem letu, je bilo prignano okrog 20 glav živine. Še bolj slabo je bilo povpraševanje in še slabša kupčija. Znamenje slabih časov, ki tlačijo predvsem našega kmeta. — Smrt je nekaj časa pobirala na pobočjih med šmartinsko in šentjanževsko cerkvijo. Pri g. Hedlu, p. d. Stokhelerju, je starostna oslabelelost vzela 74-letnega Janeza Germuta, ki je 30 let služil pri tej hiši. Na oslabelelost srca je izdihnil pri g. Mravljaku, p. d. Kozjeku, 74letni Ignac Jakopin, prevžitar in vdovec. Na boleznih ledvic in jeter je umrl posestnik g. Kuhelnik, p. d. Sušnik, in sicer v mariborski bolnici, kamor so ga en dan prej zapeljali. Iz tega dela pa je smrt v slovo za pretekli mesec pogledala proti Sv. Trem kraljem. Tu je pri Pečalerju na pljučnici umrl 27letni domači sin Franc Derčaj. — Kakor je bil samo eden sejem, tako je bila pretekli mesec tudi samo ena poroka. Ženin je prišel po svojo nevesto iz Belgije v Marenberg. Piše se Ernest Dornik, po poklicu pa je rudar. Za ženo je vzel Antonijo Rupnik, zasebnico v trgu. Za priči sta bila gg. Stefan

Svečina. Na gostilji Antona Kozjek in Štefike Mayer so veseli gostje zložili 90 Din za katoliške misijone v Afriki. Bog povrni!

Sv. Marjeta ob Pesnici. Redki so jubileji, kakor smo ga na tako veličasten način proslavili v nedeljo dne 22. januarja v prijazni Grušovi. Obhajali smo 71letnico nam nadvse ljubljenega in dragega posestnika, cerkvenega ključarja ter bivšega dolgoletnega župana v Grušovi, sivolasega starčka očeta Vinc. Verlič. Zvonko je odmevala slovenska narodna pesem v noč, ob toli slovesni podoknici, ki mu jo je iz največje naklonjenosti in hvaležnosti prire-

dil s pomočjo požrtvovalnih in uglednih domačih sinov marjetški cerkveni pevski zbor pod spretnim vodstvom svojega organista ter njegovega brata konservatorista g. Gustina Rakuša. Nad vse ganljiv je pa bil pač prizor, ko je v krogu sorodnikov, vrlih sinov in hčer si ob izbranem govoru g. konservatorista ter znani napitnici »En starček je živel, bolešno utrlil z velo roko vročo si solzo, pač solzo tihe prošnje, s pesnikom želeč: »Bog oče nebeški glej, še ta kozarček zdaj in hvalo bom vekomaj, vekomaj pel! Mi pa, ki Te ljubimo, Ti ključemo: »Vincenc, ne samo še ta kozarček sreče, marveč še tisoč in tisoč! — Tvoji Marjetčani.

Sv. Andraž v Slov. goricah. Čudimo se, ko beremo dopis v »Slovenskem gospodarju« od Sv. Jerneja nad Juto z dne 25. m. m., kako je

povedovalca zmotil. A naposled se vendar le eden oglasi:

»Kaj pa se vam je potem zgodilo?«

»Kaj? Požrla sta me medveda do zadnje kosti«, pravi nato trgovec.

Nastane velika tiho-ta. Vsak si je svoje mislil. Od tistega večera so si lovci svoje dogod-bice le še tedaj pripovedovali, kadar so bili sami med seboj.

Velikina vsemirja.

Slavni prof. Einstein je izračunal, da meri vsemir 500 milijard svetlobnih let. Kaj pa je svetlobno leto? To je daljava, ki jo napravi svetloba katerekoli zvezde v 1 letu. Da dospo svetlobni za-

»Karel, vse se bo še preobrnilo na dobro. Mislim, da bo tudi Ema imela pri tem svoje prste vmes.«

»Ema?«

»Da, Ema. Ali ni ljubka in dobra?«

»Da,« je rekel Karel, »ljubka in dobra — in tako lepa!«

In nenadoma je začel jokati. Učitelj se sprva ni genil, pustil je, da je fant jokal. Nato pa ga je sunil s komolcem in rekel:

»Karel, v mestu sva, skoraj bova na kolo-dvoru. Obriši si oči in bodi veder, zaradi ljudi.«

Večer pred svetim Andrejem.

Oče Blažun, gostilničar »Pri lipi« ob cesti, je bil pravičen mož. V nedeljo je vrgel v cerkvi pri darovanju kar pet dinarjev na krožnik. To je bilo nekaj tako neznanskega, da se kaj takega daleč okrog ni pripetilo. In skopi mešar Debeljak je trdil, da pride Blažun v čast božjo še na nič; njemu samemu bi kaj takega nikoli ne padlo v glavo, ker se tiče denarja, je dejal, človek ne sme preveč razvaditi ljubega Boga.

Pismonošu, ki je napravil dolgo pot do samotne gostilne, je poklonil Blažun kozarček, v katerem je bilo polovico rženega žganja, polovico pa vode. To pijačo je imenoval Blažun »brizganec«. Samo rženo žganje, je dejal, ni zdravo, ker udari preveč na obisti. Iz te skrbi je gostil s to pijačo vse svoje goste. Njegovi »rženki« pa poznavalci in sladkosnedeži niso prisojali velike cene. Marsikdo jo je pljunil iz ust in zaklel.

Ob delavnikih v gostilni ni bilo skoraj nič življenja. Vse vrste vozovi so vozili mimo hiše dalje; kočijaži in šoferji so zavili rajši k »Upanju« doli v vasi, k tisti »umazani konkurenci«, kakor je rekel oče Blažun. Vsaka konkurenca na svetu pa je umazana, to ve vsak, in tudi oče Blažun je vedel to.

Tudi podkupiti se oče Blažun ni dal. Ko se je do 52 let stara devica Marta zaljubila vanj in mu za 65. rojstni dan poklonila žametasto čepico, ki jo je sama vezla, je oče Blažun čepico sicer vzel, stare device pa ni maral vzeti. Tako nepodkupljiv je bil. —

Bilo je konec novembra. Zgodnja zima je

Bremec, krojač, in Josip Šega, tuk. pismonoša. — Precejšnje število ubogih je bilo preteklo nedeljo obdarovanih v župnijskem uradu, ker se je razdelil čisti dobiček igre »Za srečo v nesrečo«, ki jo je tukajšnje prosvetno društvo priredilo na Štefanovo.

Ljubi France, ker ti usoda ni dovolila, da bi počival na domači zemljici, naj ti bo lahka tuja!

Žetale. Večje in manjše posestnike, kakor tudi male obrtnike pritiskajo sedanje težke gospodarske razmere ter jih pretijo uničiti. V

kot orehi, ter nam občutno škodo napravila, zlasti na sadju, ki zbog udarcev ni bilo po dve tretjini za prodaj. Zadelo je celo Nadolsko, večji del kočičke in pol dobrinske občine. Zaprošili smo, naj se nam vsaj davek odpiše, a se je v celoti izterjeval, kakor v dobri letini.

Veržej. V petek dne 27. m. m. nas je še mnogo v postelji prestrašilo zvonjenje plat zvona: poziv na pomoč! Pogled jemajoča, žareča zarja nam je pojasnila, da imamo v trgu požar. V naglici smo nase pometali obleko ter bežali na kraj nesreče, kjer smo opazili, da so ognjeni zublji, liki visoko se vzpenjajoči ognjeni stebri, uničujoče objemali škedenj tukajšn. posestnika Ivana Bunderl. Gasilci iz Veržeja so bili s svojo brizgalno hitro na mestu nesreče, vendar jih je pri reševalnih delih oviral hud mrz in pomanjkanje vode. Po dolgem trudu smo končno dobili vodo po odvodnih ceveh, a delo je postalo brezuspešno, ker so bile cevi na mnogih mestih preluknjane in se je voda porazgubila, predno je dosegla svoj namen. Tako so ljudje, ki so prišli z dobro voljo pomagat svojemu bližnjemu, rešiti, kar se rešiti da, morali mirno gledati, kako je pogubonosni ognjeni element nadaljeval svoje uničujoče delo. Nesrečni družini ni pogorel samo škedenj, ampak vsa slama in skoraj vso gospodarsko orodje. Škoda je tem večja, ker je bilo poslopje zavarovano komaj za 5000 Din., slama in drugo pa sploh ni bilo zavarovano. Obračamo se na dobre ljudi in usmiljena srca s prošnjo, naj nesrečni družini, ki je imela za nesrečnike vedno odprto roko, pomagajo posebno s krmom, katero je požar po večini uničil.

Sv. Jernej pri Ločah. Smrt je šla dne 24. m. m. skozi Zgornje Laže in vzela s seboj blagega moža, posestnika Alojza Strmškega v 67. letu njegove starosti. Bridko je zadelo s tem ne le samo njegovo družino, kateri je bil dober in skrben oče, ampak tudi občino Laže in celo faro. Občina je zgubila z njim modrega in vestnega župana, ki je skozi dolgih 29 let, razen kratkega presledka, vodil občinske posle v splošno zadovoljnost; župnija pa zvestega cerkvenega ključarja. Dovolj tega moža označimo, ako rečemo: krščanski mož, vedno zaveden Slovenec, kremenit značaj, poštenjak skoz in skoz. Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo obilo ljudstva od blizu in daleč, kar pač spričuje, da je bil splošno priljubljen in zelo

Pri nas zima — pri piramidah v Egiptu vročina.

Mala Nedelja. V nedeljo dne 29. januarja je prišla iz Graza žalostna novica, da je v tamk. deželni bolnišnici umrl naš nad vse ljubljenci Franc Kokl iz Moravec. Rajni se je podvrgel ustni operaciji, katera pa ni uspela, ker je nastopilo že poprej zastrupljenje. Vsi ga homo težko pogrešali: žena, starši, katerim je bil edina podpora na stare dni. Saj je bil namenjen za bodočega gospodarja. Tudi naše Slomškovo prosvetno društvo žaluje za njim. Rad je sodeloval pri društvu. Korni pevski zbor je dobil veliko vrzel, kjer je rajni sodeloval z velikimi veseljem. Na Svečnico smo ga položili k večnemu počitku na graškem pokopališču.

tem je tudi vzrok, da se samski fantje in dekleta ne oglašajo, da hočejo samski stan zameniti z zakonskim. Če se tu in tam vendar kdo tega domisli, je prvo in glavno vprašanje: koliko jurjev bo ta imela, odnosno imel. Nekdaj pa se je oziralo na čednosti in dušno lepoto osebe, ki bi naj bila tovariš, in sicer najboljši in najbližji tovariš v življenju. Pri nas so prilike še posebno težke. Že predlanskim je nam hribovcem suša povzročila občutno škodo, osebno krompirja ni bilo skoro nič v količkah višjih in selnčnih legah, otave ni bilo nič, pa tudi koruza, fižol in svinjska reja so hudo trpele. Obiskala nas je še toča, debela

pokrila griče in rebra. Oče Blažun se je okoristil s to ugodno okoliščino. Za večer pred sv. Andrejem je napovedal v časopisih »vlivanje svinca s plesom«. Gostilna je bila nabito polna. Zvonkljaje so prihajale sani. Smučarji so se gnetli v gostilno, nekdo je, oblečen v harlekina, pripeljal svojo dekle na otroških sankah, drugi je prišel preoblečen v medveda, nekdo pa je prijezdil celo na kravi. Tri ure je rabil, da je prejezdil štiri kilometre. Ljudje so se mu smejali. Oče Blažun je svečanost zavlekel. Rekel je, da se sme vršiti vlivanje svinca le med polnočjo in eno, sicer čarovnije nimajo haska.

O polnoči so pogasili vse luči, kar je bilo posebno zaljubljenecem všeč. Nato je na mizi sredi sobe strahotno vzplamtel moder plamen. Na mizi je stal gorilnik na špirit. Oče Blažun je prodajal majhne papirnate ovojčke z napisom »Pogled v bodočnost«. Samo dinar je veljal ovojček. V njem pa je bil košček svinca. Sijajna kupčija! Ob desetih so bila vsa ta usodna pisma že porazprodana. Točno ob dvanajstih je stopil nekdo k mizi, položil svoj košček svinca v žlico, držal

žlico nad modrim plamenom, dokler se svinec ni raztopil, nato pa izlil tekočino v posodo, ki je bila nalita z mrzlo vodo. Živahno je zasvistelo. Takoj je oče Blažun vzel strdeli svinec, ki lahko dobi najrazličnejše oblike, iz vode in rekel: »Raztolmačite si svojo usodo sami, ali pa pojdite k mediju.« Medij je prerokoval večinoma le dobro. Ko je prišel h mizi harlekin s svojim dekletom, je rekla prerokinja, da ima njegov svinec podobo krste, dekletov pa podobo ciprese na pokopališču. In ko je prišel s svojim svincom kmet Medven, je prerokinja s srepim pogledom rekla, da je v svinču veliko čudnih reči, na koncu pa da stoje vislice.

Tudi tej razlagi so se vsi prešerno smejali.

Drugo jutro so našli vozniki harlekina in njegovo dekle mrtva na cesti. Na poti domov sta bila v snežnem metežu zmrznila.

Oče Blažun je skomignil z ramami:

»Kaj hočemo? Kdo pa vozi svoje dekle na sankah po snežni vihri? Je bil pa oni s kravo že bolj pameten; ostal je tu, kravo pa smo pomolžli. Oh, bil je tako prijeten večer!« Dalje sledi.

rek od solca do nas, potrebuje okrog 8 minut. Potemtakem si moremo predstavljati, kako ogromna mora biti daljava zvezde, s katero »potuje« svetloba eno leto do zemlje. A kakšna je šele razdalja vsemirja, skozi katero mora leteti žarek svetlobe 500 milijard svetlobnih let — toliko je vsemirje po Einsteinu. Drugi učenci pa so še manj skromni.

V pomorski bitki pri Salaminu

na Grškem leta 480 pr. Kr. potopljene perzijske ladje hoče dvigniti neka italijanska družba. Ako se bo ta dvig res posrečil, bo najdba največje starinoslovske vrednosti.